

**UCHWAŁA Nr XXVII/157/2021
RADY GMINY WIERZBNO**

z dnia 26 lutego 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wierzbno na 2021 rok**

Na podstawie art. 4/1 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U z 2020 r. poz. 2050 z późn.zm.) Rada Gminy Wierzbno uchwała, co następuje:

§1. Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wierzbno na rok 2021, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy i Przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

**PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY**

mgr Małgorzata Karczewska

Załącznik do Uchwały
Nr XXVII/157/2021
Rady Gminy Wierzbno
z dnia 26 lutego 2021 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
GMINY WIERZBNO NA ROK 2021**

I. Wstęp

Zgodnie z treścią ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspakajanie motywuje od powstrzymywania się do spożywania alkoholu,
- działalność wychowawczą informacyjną,
- ograniczanie dostępności do alkoholu,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2018 poz. 310 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2020 poz. 2050 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2020 poz. 218 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1876 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2020 poz. 713 ze zm.)
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209 poz. 1245)
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 04 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. 2016 poz. 1492)

Program opiera się na wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określonych w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych problemów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 r.”

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy Wierzbno. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych,

uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Uzależnienia mogą być pojedyncze lub złożone, mogą się krzyżować, zmieniać. Powodują one choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe, towarzyskie. W osobie uzależnionej następują zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań. Dlatego tak ważne jest uczestnictwo w programach opracowanych w celu „walki” z nałogiem.

Uzależnienia behawioralne (czynnościowe) - rozumie się przez to zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia.

Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka i wzmocnienie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Profilaktykę uniwersalną będziemy realizowali poprzez programy profilaktyczne w placówkach oświatowych skierowane do uczniów i ich rodziców.

Profilaktyka selektywna - ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc przed wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wierzbno na 2020 rok ma charakter dokumentu rocznego. Okoliczność ta nakazuje opierać planowane w nim działania na podstawach finansowych określonych w przyjętym na dany rok budżecie Gminy Wierzbno, bazować w realnie podejmowanych działaniach na istniejącej infrastrukturze organizacji i podmiotów, które w okresie danego roku są w stanie zapewnić realizację przyjętych zadań i priorytetów. Roczna perspektywa zadań powoduje, że większość z nich będzie kontynuacją z lat poprzednich, szczególnie jeśli są adresowane do szerokiego grona odbiorców. Przykładem takich działań są; ogólnopolska kampania profilaktyczna dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych pn. „Zachowaj trzeźwy umysł”, dofinansowanie działalności placówki wsparcia dziennego.

II. Cele Programu:

- Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz doświadczających przemocy.
- Zwiększenie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży z terenu Gminy Wierzbno.
- Zwiększenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu.
- Zwiększenie dostępności do informacji i poradnictwa z zakresu problematyki narkomani.

III. Diagnoza problemu konsumpcji napojów alkoholowych i uzależnienia od alkoholu.

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi. Większe ryzyko niesie za sobą tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Alkohol wpływa na osłabienie systemu odpornościowego organizmu. Skutkiem tego jest m.in. zwiększone ryzyko występowania pewnych odmian raka, zwłaszcza przełyku, wątroby, części nosowej gardła, krtani i tchawicy oraz raka sutka u kobiet.

Alkohol wywołuje też niedobory witamin i innych pierwiastków niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu. Następstwem owych niedoborów są zaburzenia widzenia, zmiany skórne, zapalenie wielonerwowe, zmiany w błonach śluzowych i szpiku kostnym, zaburzenia procesów rozrodczych, szkorbut i inne.

Alkohol wywołuje znaczące zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym człowieka: bezsenność, depresję, niepokój, próby samobójcze, zmiany osobowości, amnezję, delirium tremens, psychozę alkoholową, halucynozę alkoholową, otępienie (zespół Korsakowa).

Tabela Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkohol w latach 2012-2018:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wyroby spirytusowe	32,74%	37,2%	34,1%	34,0%	34,2%	35,2%	34,6%	37,8%
Wino i miody pitne	7,73%	7,2%	8,0%	8,0%	7,4%	7,8%	7,5%	7,6%
Piwo	59,54%	55,7%	57,9%	57,9%	58,4%	57,8%	57,9%	54,6%

Obliczenia PARPA na podstawie danych GUS .Przyjmuje się założenie, iż w jednym litrze:

1. piwa zawartych jest 5,5% alkoholu,
2. wina (miodu pitnego) zawartych jest 12% alkoholu.

IV. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.
Posiedzenia KRPA (ogółem),	6	3	2	7
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0	7
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	2	0	1	0
w tym:				
zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży	1	0	1	0
jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży	1	0	0	0
Wnioski o leczenie odwykowe	8	2	1	2
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	9	2	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA w Wierzbnie

V. Założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Podstawowymi założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest zapobieganie i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym w szczególności:

1. W zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii oraz przemocy dla rodzin, w których występują problemy z nadużywaniem narkotyków:

- podejmowanie działań zmierzających do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego osoby uzależnionej od alkoholu lub narkotyków oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakresie leczenia odwykowego,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotyczne pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- finansowanie utworzonego punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin uzależnionych i współuzależnionych.

2. W zakresie edukacji publicznej i szkolenia przedstawicieli różnych zawodów w temacie problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii:

- realizacji szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy dla funkcjonariuszy policji, pracowników pomocy społecznej, nauczycieli,
- dofinansowanie szkoleń i kursów służących podniesieniu kompetencji w zakresie zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- udział w przeprowadzaniu programów profilaktyczno-edukacyjnych organizowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub inne organizacje z zakresu przeciwdziałania przemocy wśród dzieci i młodzieży - szkoły podstawowe na terenie gminy.

3. W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla młodzieży promującej wartościowy i zdrowy styl życia oraz uczącej umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu i narkotyków:

- wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych (pogłębiających wiedzę i umiejętności z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia),
- współpraca z kuratorami prowadzącymi osoby poddane leczeniu,
- organizowanie dożywiania dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- realizacja w szkołach programów edukacyjno-profilaktycznych z zakresu profilaktyki, uzależnień i przeciwdziałaniu przemocy,
- sfinansowanie wypoczynku letniego połączonego z realizacją programów profilaktycznych dla dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, narkomania lub brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- zorganizowanie dydaktycznych spektakli teatralnych dla dzieci i młodzieży lub innych inicjatyw kulturalno-rozrywkowych służących profilaktyce alkoholowej przeciwdziałaniu narkomanii i innym nałogom.

4. Przeprowadzenie diagnozy problemów narkomanii w szkołach podstawowych na terenie Gminy Wierzbno:

Przeprowadzenie diagnozy problemów narkomanii w szkołach podstawowych w Wierzbnie i w Krypach zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty, działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest ochrona człowieka w trakcie jego rozwoju przed zagrożeniami oraz reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwoływanie się do specjalistycznej pomocy.

Poprzez zachowania ryzykowne należy rozumieć wszelkie typy aktywności zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych psychologicznych, społecznych i zdrowotnych konsekwencji zaburzających prawidłowy rozwój młodego człowieka.

Do czynników ryzyka ułatwiających zachowania ryzykowne zalicza się:

1. środowisko społeczne promującego dany typ zachowań,
2. konflikty i doświadczenia izolacji,
3. dysfunkcyjna grupa rówieśnicza,
4. słabe wyniki w nauce,
5. łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych,
6. wczesne próby zażywania substancji psychoaktywnych i niewłaściwych zachowań.

Przed podejmowaniem zachowań ryzykownych chronią takie czynniki jak:

1. silna więź emocjonalna z rodzicami,
2. zainteresowanie nauką i rozwijanie,
3. zdolności,
4. regularne praktyki religijne,
5. umiejętności interpersonalne,
6. uwewnętrzniony szacunek do norm społecznych.

Rozpoznanie czynników ryzyka i czynników chroniących w środowisku ucznia wskazuje kierunki działań profilaktyki szkolnej. Jest ściśle związana z programem wychowawczym szkoły a jej głównym zadaniem jest wzmacnianie czynników chroniących poprzez działania obejmujące różne sfery życia wychowanka .

5. W zakresie pomocy osobom uzależnionym :

- motywowanie do leczenia osób uzależnionych,
- pomoc finansowa na pokrycie kosztów dojazdu dla osób podejmujących leczenie odwykowe w ośrodkach leczenia odwykowego udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbnie.

6. W zakresie wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii walki z nalogami:

- zabezpieczenie środków finansowych na wynagrodzenia za udział w posiedzeniach członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- finansowanie powstających inicjatyw społecznych w zakresie krzewienia trzeźwości wśród lokalnej społeczności,
- współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,

- współpraca z Komendą Powiatową Policji w Węgrowie w związku z interwencjami domowymi i zjawiskami przemocy,
- w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej. Ponieważ nie mamy warunków lokalowych i dostatecznych środków na finansowanie CIS w najbliższych latach nie planujemy utworzenie takiego centrum.

7. Kontrolowanie przestrzegania zasady obrotu alkoholami określonymi w uchwałach Rady Gminy Wierzbno i ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- przeprowadzenie bieżących kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania warunków sprzedaży tych napojów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości oraz prawa miejscowego,
- wydawanie opinii i postanowień na sprzedaż napojów alkoholowych na prośbę Wójta Gminy Wierzbno,
- w przypadku wystąpienia zagrożeń, występowanie z wnioskiem do Rady Gminy Wierzbno o wprowadzenie czasowych lub stałych zakazu sprzedaży napojów alkoholowych.

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Podniesienie świadomości mieszkańców gminy wobec skutków nadużywania alkoholu.
2. Zwiększanie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczaniem alkoholizmu na terenie gminy.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu oraz od narkotyków
4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnienia i współuzależnienia.

W celu sprawdzenia, czy planowane efekty zostały osiągnięte, niezbędne jest prowadzenie czynności monitorujących i prowadzenie działań korygujących

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzbnie

1. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzbnie należy podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Zgodnie z art. 41 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzbnie jest także :
 - a) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujętych w opracowanym Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
 - b) opiniowanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży zgodnie z podjętą Uchwałą Nr VIII/53/2019 Rady Gminy Wierzbno z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Wierzbno, odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych

do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

- c) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych. W celu przeprowadzenia kontroli wymagane jest stosowne upoważnienie wydane przez Wójta Gminy Wierzbno.
2. Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzbnie za udział w każdym posiedzeniu Komisji Wynagrodzenie przysługuje: przewodniczącemu GKRPA w wysokości 150 zł brutto, pozostałym członkom w wysokości 100 zł brutto za udział w posiedzeniu komisji.
3. Podstawą do wypłacenia jest lista obecności na posiedzeniu komisji potwierdzona podpisem.
4. Wypłata następuje przelewem na wskazane przez członka Komisji konto.
5. W przypadku nieobecności na posiedzeniu Komisji wynagrodzenie nie przysługuje.
6. Komisja obraduje na swych posiedzeniach w miarę potrzeb.

Plan Finansowy na 2021 rok

85153	Przeciwdziałanie narkomanii	3000,00
4300	Zakup usług pozostałych	3000,00
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	21000,00
4110	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	1500,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	12000,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	500,00
4390	Opłata za wydanie opinii	2000,00
4300	Zakup pozostałych usług	3800,00
4400	Wynajem sali na punkt uzależnień	1000,00
4610	Opłaty sądowe	200,00
	Razem	24.000

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

mgr Małgorzata Karczevska

